



Strategija za Slovenijo

2019–2024

kot jo je odobril Svet direktorjev 13. februarja 2019



European Bank
for Reconstruction and Development

EBRD prevode izvirnikov dokumenta nudi le z namenom lažjega branja. EBRD si sicer prizadeva ustrezno poskrbeti za zagotovitev verodostojnosti prevoda, a ne jamči za njegovo točnost. Bralec se zato na tak prevod zanaša na lastno odgovornost. EBRD, njeni uslužbenci ali zastopniki bralcu ali drugi osebi v nobenem primeru ne odgovarjajo za netočnosti, napake, manjkajoče ali zbrisane dele, pomanjkljivosti in/ali spremembe vsebine prevoda, ne glede na vzrok ali škodo, ki nastane zaradi njih. V primeru neskladja ali nasprotja med angleško različico in prevodom velja angleška različica.

Kazalo		Slovar ključnih izrazov			
Povzetek	3	ABI	Letne poslovne investicije (Annual Business Investment)	M&S	Proizvodnja in storitve (Manufacturing & Services)
Slovenija – trenutno stanje (EBRD)	4	CEB	Svet Evropske banke za razvoj (Council of Europe Development Bank)	MFF	Večletni finančni okvir EU (EU Multiannual Financial Framework)
I. Uresničevanje predhodne strategije – 2014–2018	5	CEE-4	Češka republika, Madžarska, Poljska in Slovaška republika	MPs	Poslanci (Members of Parliament)
Ključni rezultati tranzicije, doseženi v obdobju predhodne strategije	5	COOs	Države uporabnice sredstev (Countries of Operation)	MMSP	Mikro, mala in srednje velika podjetja
Izzivi, povezani z uresničevanjem, in ključna spoznanja	7	CSR	Korporativna in družbena odgovornost (Corporate and Social Responsibility)	NPL	Nedonosno posojilo
II. Gospodarski kontekst	8	CSO	Organizacija civilne družbe (Civil Society Organisation)	URP	Uradna razvojna pomoč
Makroekonomski kontekst in obeti za obdobje strategije	8	DUTB	Družba za upravljanje terjatev bank (Bank Assets Management Company)	OECD	Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development)
Ključni izzivi tranzicije	9	EA	Evrsko območje (Euro Area)	OHS	Varnost in zdravje pri delu (Occupational Safety and Health)
III. Prednostne naloge vlade in vključevanje deležnikov	11	E&S	Okoljsko in družbeno (Environmental and Social)	OVSE	Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi
IV. Opredelitev prednostnih strategij EBRD za Slovenijo	12	EBRD	Evropska banka za obnovo in razvoj (European Bank for Reconstruction and Development)	PE/VC	Zasebni kapital/tvegani kapital (Private Equity / Venture Capital)
V. Okvir dejavnosti in rezultatov	13	EK	Evropska komisija	PEF	Zasebni naložbeni skladi (Private Equity Funds)
VI. Evidentiranje dopolnjevanja mednarodnih partnerjev na poslovnih področjih EBRD	15	EIA	Presoja vplivov na okolje (Environmental Impact Assessment)	RES	Direktiva EU o obnovljivih virih energije (EU Renewable Energy Sources Directive)
VII. Tveganja uresničevanja ter okoljske in družbene posledice	16	EIB	Evropska investicijska banka (European Investment Bank)	PPP	Javno-zasebno partnerstvo (Private-Public Partnership) ali
VIII. Ocena donatorskega sofinanciranja	17	EIF	Evropski investicijski sklad (European Investment Fund)	PTI	pariteta kupne moči
Priloga – Politična ocena	19	ESIA	Presoja vplivov na okolje in družbo (Environmental and Social Impact Assessment)	REIT	Vpliv prehoda portfelja (Portfolio Transition Impact)
		ESIF	Evropski strukturni in investicijski skladi (European Structural and Investment Funds)	RR	Nepremičninski investicijski sklad (Real Estate Investment Trust)
		ETI	Pričakovan vpliv tranzicije (Expected Transition Impact)	SDH	Raziskave in razvoj
		EU	Evropska unija	SME	Slovenski državni holding
		FDI	Neposredne tuje naložbe (Foreign Direct Investment)	SOE	Majhna in srednje velika podjetja (Small and Medium Enterprise)
		BDP	Bruto domači proizvod	SRSS	Podjetje v državni lasti (State Owned Enterprise)
		GET	Prehod v zeleno gospodarstvo (Green Economy Transition)	TA	Podporna služba EU za strukturne reforme (EU Structural Reform Support Service)
		GHG	Toplogredni plin (Greenhouse Gas)	TC	Tehnična podpora (Technical Assistance)
		ICT	Informacijska in komunikacijska tehnologija (Information and Communications Technology)	TPEC	Tehnično sodelovanje (Technical Cooperation)
		IEA	Mednarodna agencija za energijo (International Energy Agency)	VCIP	Oskrba z energijo (Total Primary Energy Supply)
		IFI	Mednarodna finančna institucija (International Financial Institution)	SB	Investicijski sklad tveganega kapitala (Venture Capital Investment Programme)
		MOD	Mednarodna organizacija dela	WEF	Svetovna banka
					Svetovni gospodarski forum (World Economic Forum)
					na letni ravni (Year-on-year)

V obdobju od predhodne državne strategije je Slovenija nadaljevala s sprejemanjem in izvajanjem načel iz 1. člena. Na področjih demokratičnih reform je dosegla napredek.

Slovenija je članica EU od 2004 in se v bančni oceni kakovosti tranzicije uvršča med najboljše. Gospodarstvo od krize 2012–2013 beleži stabilno izboljšanje in nadaljnjo širitev na podlagi naraščajočih investicij, zasebne potrošnje in izvoza. Kljub sorazmernemu napredku gospodarskega razvoja v Sloveniji obstajajo strukturne šibkosti. Slabo korporativno upravljanje, sorazmerno visoka stopnja vpletenosti države, premalo fleksibilen trg dela, neskladje med znanjem in potrebami trga dela ter močna odvisnost podjetij od bančnega financiranja ovirajo globalno konkurenčnost Slovenije in konvergenco z ekonomsko razvitimi primerljivimi državami EU.

Kljub pomembnim prilivom iz EU in EIB ter veliki likvidnosti domačega finančnega sektorja, produkti in storitve EBRD še vedno prinašajo dodano vrednost na izbranih področjih. Med temi so **konkurenčnost**, kjer si banka prizadeva podpirati oblasti pri povečanju produktivnosti gospodarstva prek privatizacije in prestrukturiranja podjetij v državni lasti (SOE) ter hkrati nadaljevati s financiranjem zasebnih podjetij z namenom povečevanja njihove razvitosti in globalne konkurenčnosti, **dobro upravljanje**, kjer se bo banka usmerila na pospeševanje izboljšanja korporativnega upravljanja, ter **prehod v zeleno gospodarstvo**, kjer je potrebno tesnejše uvajanje in izvajanje ukrepov za učinkovito izkoriščanje energije in virov. Čeprav so še vedno šibke točke v vodenju javne uprave, EBRD ne more bistveno prispevati k vladnim programom, ki jih sponzorira EU in naslavlja tovrstne težave, razen ko se pojavi priložnost neposrednega sodelovanja v privatizacijah. Banka bo kljub temu delovala na nišnih področjih upravljanja podjetij v državni lasti preko projektov v sklopu tehnične pomoči.

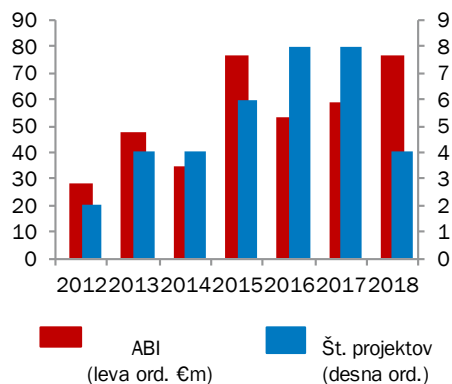
Stabilen razvoj slovenskega trga od EBRD zahteva dodatno pozornost in delovanje na področjih, kjer je prepoznana potreba po pomoči, npr. pri lastniškem financiranju, instrumentih kapitalskih trgov, čezmejnih investicijah in tehnologijah zelenega gospodarstva. Ob upoštevanju tega bo banka v Sloveniji v obdobju 2019–2024 sledila naslednjim strateškim prioritetam:

- povečevanje **konkurenčnosti in dobrega upravljanja** z zavzemanjem za privatizacijo ter hkratno uporabo najnovejših instrumentov za podporo zasebnim podjetjem in
- podpiranje **prehoda v zeleno gospodarstvo** s promocijo novih zelenih tehnologij.

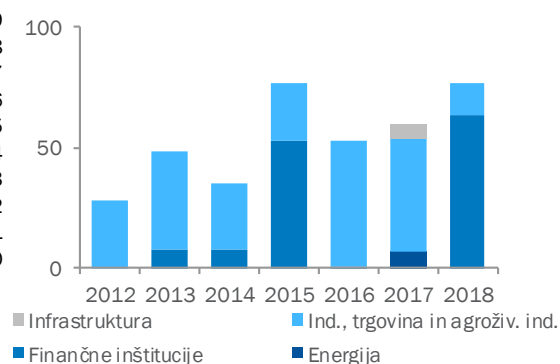
Investicijske dejavnosti EBRD v Sloveniji

Portfelj	€ 328m	Št. aktivnih projektov	33
Portfelj lastniških instrumentov	48 %	Obratna sredstva	€ 294m
Zasebni delež ¹	100 %	Čista kumulativna investicija	€ 1.1bln
Delež GET v obratnih sredstvih	€ 9.9m	Nedonosna posojila	2.5%

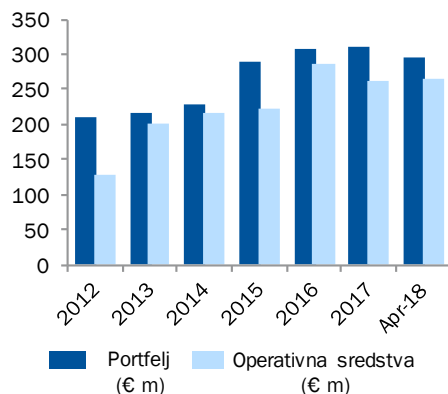
ABI in operacije



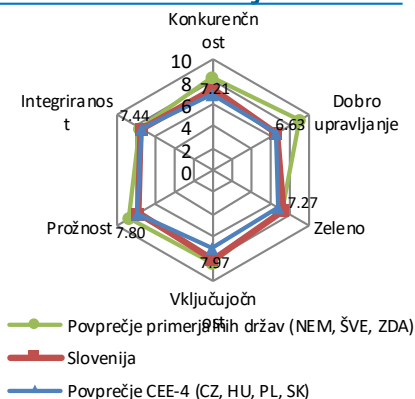
Sestava ABI po sektorjih



Dinamika portfelja



Vrzi tranzicije²



Podatki o slovenskem gospodarskem okolju

Prebivalstvo (m) ³	2,1	2017
BDP na prebivalca (glede na 2010\$) ³	25,662	2017
Indeks svetovne konkurenčnosti (WEF)	48. Od 137	2017
<i>Za primerjavo: Poljska (39.), Slovaška republika (59.), Madžarska (60.)</i>		
Indeks zaznavanja korupcije (Transparency International)	34. Od 180	2017
<i>Za primerjavo: Poljska (36.), Slovaška (54.), Madžarska (66.)</i>		
Brezposelnost mladih (% celotnega trga dela, modelirana ocena MOD) ³	13,3 %	2017
<i>Za primerjavo: Poljska (14,6 %), Slovaška (18,2 %), Madžarska (11,3 %)</i>		
Brezposelnost žensk (% žensk na trgu dela, modelirana ocena MOD) ³	7,4 %	2017
<i>Za primerjavo: Poljska (5,0 %), Slovaška (8,8 %), Madžarska (4,3 %)</i>		
Energetska intenzivnost toe/tisoč 2005\$ (TPES/GDP) ⁴	0,13	2016
<i>Za primerjavo: Poljska (0,17), Slovaška (0,16), Madžarska (0,17)</i>		
Intenzivnost emisij/BDP (kgCO2/2010\$) ⁴	0,3	2016
<i>Za primerjavo: Poljska (0,5), Slovaška (0,3), Madžarska (0,3)</i>		

¹ 5-letno tekoče razmerje portfelja. ² Podrobnejša metodologija je na voljo v Poročilu o tranziciji 2018–2019 ³ Kazalniki Svetovne banke o svetovnem razvoju

⁴ Energetski atlas IEA

1. Uresničevanje predhodne strategije – 2014–2018

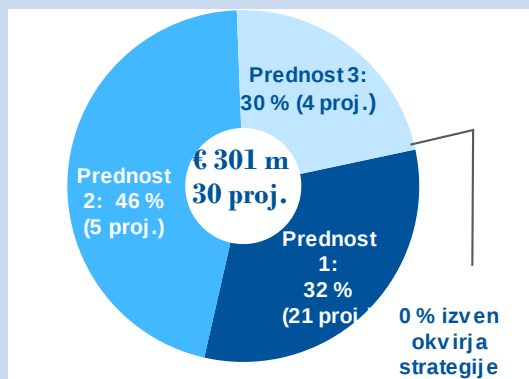


European Bank
for Reconstruction and Development

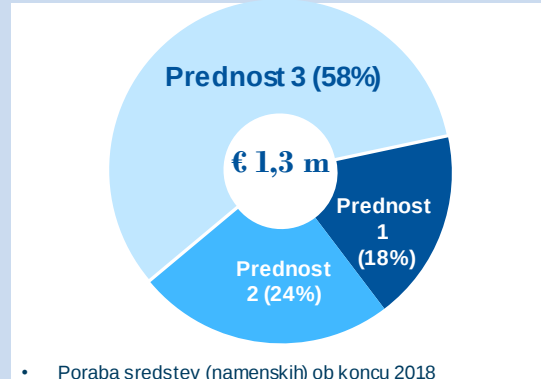
1.1. Ključni rezultati prehoda, doseženi v obdobju predhodne strategije

Strateško usklajevanje 2014-2018

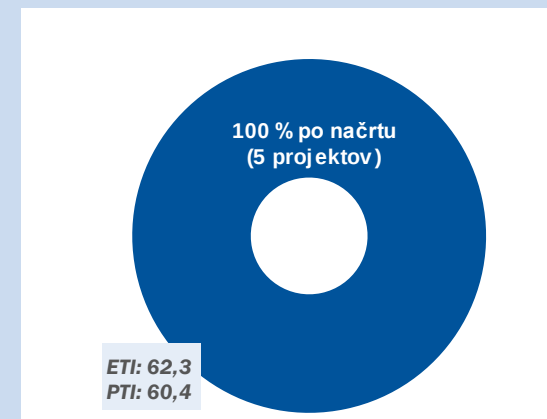
Letne poslovne investicije (ABI)



Tehnična podpora in odobritev naložb*



Uspešnost učinkov tranzicije ²



Prednostna naloge 1: Prestrukturiranje korporativnega sektorja, širitev vloge zasebnega sektorja in spodbujanje dobrega korporativnega upravljanja

Delniški skladi 2014 – sredi '18

Bruto vrednost € 57 m

Št. investicij 4

Obseg investicij skladov zasebnega kapitala € 35m

Sorazmerni delež EBRD v obsegu investicij € 9m

Prihodki skladov zasebnega kapitala v obdobju € 11m

Ključni dosežki tranzicije

Kljub omejenemu obsegu za banko zanimivih prestrukturiranj in počasnejšemu napredovanju privatizacijskega procesa od pričakovanj je banka dosegla napredek pri **širjenju vloge in razvitosti zasebnega sektorja**.

- Sodelovanje pri uspešni **privatizaciji** proizvajalca papirja Paloma.
- Podpora **operativnim izboljšavam, finančnemu prestrukturiranju in upravljanju** regionalno pomembnih podjetij: €240 m sindiciranega posojila za Slovensko Industrijo Jekla (€40 m delež EBRD); prestrukturiranje bilance stanja in podpora pri dostopu do mednarodnih finančnih trgov Salonitu (proizvajalec cementa).
- Podpora **izvozno usmerjenim in inovativnim podjetjem**: v agroživilski industriji prevzem in naložbe v osnovna sredstva (capex) podjetja Frutarom (podjetje je kupilo Etol in Vitivo, oba sta proizvajalca specializiranih živilskih sestavin), Nectar (podjetje je kupilo Fructal, ki je proizvajalec sokov) in Spar (trgovci); v proizvodnji in storitvah (M&S) investicija v osnovna sredstva podjetja Calcit (slovenski proizvajalec pigmentov in granulativ iz kalcijevega karbonata); v ICT je banka prispevala k razvoju omrežij prek vpisa obveznic Telekom Slovenije in regionalne kapitalske investicije v telekomunikacijskega ponudnika SBB/Telemach.
- Prispevek k smernicam za **izvensodno prestrukturiranje** in začetek tehnične pomoči pri **upravljanju podjetij v državni lasti** v sklopu EU SRSS.

Podpora majhnim inovativnim podjetjem prek **delniških skladov in VCIP** ter poglobljeno sodelovanje na področju tehnične pomoči glede uvrstitve MSP na borzo.

- Investicija €3m v podjetje Go Opti, ki podpira širitev inovativne platforme za mobilno prodajo, namenjeno popotnikom.
- Zagon **podpornega programa pred uvrstitvijo MSP** na Ljubljansko borzo, ki ga financira EU SRSS
- Naložbe iz skladov zasebnega lastniškega kapitala v znesku €35 m v 4 podjetja od 2014 do sredine 2018 (več rezultatov je navedenih na levi); med investicijami je tudi podpora čezmejni širitvi novega e-trgovinskega modela podjetja Intersport.

1. Strateške prednostne naloge 2014-2018: 1) Prestrukturiranje korporativnega sektorja, širitev vloge zasebnega sektorja in spodbujanje dobrega korporativnega upravljanja, 2) Stabilizacija finančnega sektorja, 3) Podpiranje trajnostne energije.

2. Uspešnost učinkov tranzicije odraža, kako verjetno bodo projekti dosegli učinek tranzicije, kot se je pričakoval ob podpisu. Izračunana je na osnovi aktivnega dosežlega portfelja (starejšega od dveh let).

1. Uresničevanje predhodne strategije – 2014–2018



European Bank
for Reconstruction and Development

1.1. Ključni rezultati prehoda, doseženi v obdobju predhodne strategije

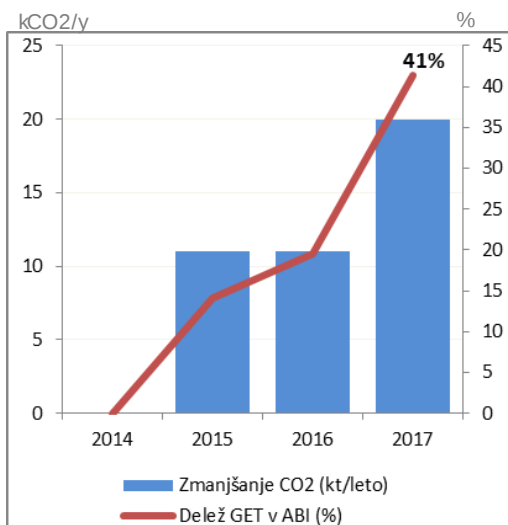
Prednostna naloga 2: Stabilizacija finančnega sektorja

Ključni dosežki tranzicije

- Prispevek k uspešnemu zaključku **privatizacije NKBM**, ki je odtlej postala ključni konsolidator bančnega sektorja, ter nedavna (november 2018) **privatizacija NLB**. Sodelovanje pri dokapitalizaciji zavarovalnice Sava RE. Hkrati je zahtevno privatizacijsko okolje omejilo banko pri doseganju ciljev te prednostne naloge.
- Soočenje z omejenim povpraševanjem po kreditnem financiranju zaradi prevelike likvidnosti kot posledice nizkih obrestnih mer. Namesto tega je bila pozornost usmerjena na izboljšanje bančnih okvirov in praks **korporativnega upravljanja in obvladovanja tveganj** v sodelovanju z Banko Slovenije:
 - ✓ Dokončan je pregled zakonodaje in praks s področja korporativnega upravljanja za izbrane banke in podana so priporočila glede bonitetnega nadzora in metodologij na kraju samem pri notranjih kontrolah, ki jih je sprejela Banke Slovenije.
 - ✓ Priprava poročila in delavnic o okvirjih nagnjenosti bank k prevzemanju tveganja v sklopu EU SRSS. To bo postala podlaga za prihodnje dejavnosti na področju razvoja smernic glede okvirjev nagnjenosti k prevzemanju tveganja.
- Banka je tudi podprla Ljubljansko borzo pri pridružitvi regionalni platformi **SEE Link**, kar nudi možnost priprave lažjega dostopa do slovenskega delniškega trga v prihodnje.

Prednost 3: Podpora trajnostne energije

Prehod v zeleno gospodarstvo



Ključni dosežki tranzicije

- Usmeritev k podpiranju **»zelenih« tehnologij v korporativnem sektorju** z več kot 495.000 GJ/leto prihranka energije in prek 40 kt/leto nižji izpusti toplogrednih plinov (GHG); na primer:
 - ✓ V poslu s Salonitom se je pokazala uspešnost investicij v **tehnologije alternativnih goriv**, ki so prispevale k zmanjšanju ogljikovega (CO2) odtisa Slovenije za več kot 10.000 t/p.a. in podjetje uvrstila v zgornji 1% cementne panoge v EU po učinkovitosti proizvodnje in ogljikove intenzivnosti.
 - ✓ Po nekaj zastojih je bila dokončana izvedba projekta termoelektrarne Šoštanja z izboljšanjem učinkovitosti in **nadgrajenimi okoljskimi standardi** največjega slovenskega proizvajalca energije.
 - ✓ Podpora trgovcu z živili na drobno Spar pri vzpostavitvi **energijsko učinkovitih tehnologij** v svoji logistiki in prodaji na drobno; podobna pomoč je bila zagotovljena prodajalcu športnih oblačil na drobno Intersport pri uvajanju visokoučinkovitega oblikovanja prodajaln, dobrih praksah pakiranja in upravljanja odpadki v e-trgovini.
 - ✓ V sklopu **Okvira ulične razsvetljave** so bila zagotovljena sredstva podjetju Javna Razsvetljava za refinanciranje kratkoročnih posojil, ki so nastala zaradi občinskih investicijskih izdatkov za dolgoročne Pogodbe o energetski učinkovitosti.
- Možnosti investiranja v projekte **obnovljive energije** so bile omejene. Zaradi okoljevarstvenih zadržkov poteka razvoj vetrne energetike počasi. Poleg tega nadaljnja širitev kapacitet za pridobivanje sončne energije ni verjetna, saj privlačnost tovrstnih projektov pojenja zaradi konca subvencioniranja. Slovenija razmišlja o projektu hidroelektrarn na srednji Savi, kjer bo EBRD morda sodelovala v primeru "bankability" projekta in okoljske skladnosti.

1. Uresničevanje predhodne strategije – 2014–2018

1.2. Izzivi, povezani z uresničevanjem, in ključna spoznanja



European Bank
for Reconstruction and Development

Kontekst uresničevanja: EBRD je dosegla cilje na področju razvoja zasebnega sektorja prek sodelovanja pri privatizaciji, strukturiranja kompleksnih finančnih poslov, zagotavljanja dolgoročnega financiranja in investiranja v delnice (med drugim prek skladov). Vendar je pomanjkanje bančno zanimivih korporativnih prestrukturiranj in neenakomeren potek privatizacije omejil možnosti sodelovanja EBRD. Slovenski bančni sektor je zelo likviden in prilivi iz EU/EIB so bili doslej izdatni, zaradi česar niti v prihodnje ne bo povpraševanja po klasičnem dolžniškem financiranju EBRD, razen pri večjih in zahtevnejših prevzemih in čezmejnih prestrukturiranjih. V sklopu usmeritve nove vlade k ponovni obudvi privatizacije in razvoja zasebnega sektorja bi banka lahko izkoristila dodatne priložnosti za sodelovanje, med drugim s podpiranjem privatizacij in lokalnih kapitalskih trgov. Banka ima tudi dobre možnosti oblastem pomagati pri oblikovanju in uporabi s finančnimi instrumenti EU v sklopu novega večletnega finančnega okvirja EU (MFF). Na splošno stabilen razvoj slovenskega trga od EBRD zahteva dodatno pozornost in delovanje na področjih kjer je prepoznana potreba po pomoči, npr. pri lastniškem financiranju, čezmejnih investicijah in tehnologijah zelenega gospodarstva.

Izzivi, povezani z izvedbo

- Počasnejše napredovanje privatizacije od pričakovanega je omejilo sodelovanje banke v gospodarstvu. EBRD ne zmore spodbujati privatizacije onkraj politične volje vlade.
- Majhno povpraševanje bank po financiranju zaradi **prevelike likvidnosti, šibkih kapitalskih trgov** z omejenim številom delnic in institucionalnih vlagateljev ter **majhen trg skladov zasebnega kapitala** omejujejo domet finančnih kanalov banke.
- Omejitve ostajajo pri **investicijah v obnovljive vire energije** zaradi trenutno majhne "bankability" (vodna energija), okoljevarstvenih zadržkov (vetrna energija) in poteka subvencij (sončna energija).
- Pomanjkanje nadgradljivih **projektov JZP**, dostopnost ugodnega financiranja za projekte v javnem sektorju iz drugih virov in majhnost večine občin.

Ključna spoznanja in prihodnja usmeritev

- Banka bo tudi v prihodnje zagovarjala **privatizacijo**, podpirala izboljšanje korporativne produktivnosti in hkrati sodelovala z oblastmi glede korporativnega upravljanja SOE.
- Banka je začela sodelovati z oblastmi in Ljubljansko borzo, da bi izboljšala dostop do kapitalskih trgov podjetjem vseh velikosti (med drugim s podporo uvrstitvi MSP na borzo s pomočjo SRSS). Inovativna podjetja bo podpirala z neposrednimi **lastniškimi instrumenti, skladi** ter s klasičnimi posojili, če bo to primernejše.
- EBRD bo še naprej usmerjena k podpiranju uvajanja **z energijo in viri gospodarnih tehnologij** v zasebnem in javnem sektorju ter bo svojo podporo ponudila oblastem pri razvoju poslovno privlačnih projektov na področju vodne, vetrne in sončne energije.
- EBRD bo z vlado tesno sodelovala, da bi lažje razumela in izkoristila priložnosti po meri strukturiranega financiranja infrastrukture, vključno s JZP. Banka pri podpiranju zasebnih izvajalcev v krožnem gospodarstvu izkorišča tudi nedavno predstavljen **Okvir ulične razsvetljave in akcijski načrt za zeleno mesto**.

* EIB je namenila več kot 1 milijardo € od 2014 (€56 m v 2017, €136 m v 2016, €798 m v 2015 in €111 m v 2014). Prispevek EU v državni proračun Slovenije prek ESIF v obdobju 2014–2020 predstavlja 3,9 milijarde €.

2. Gospodarski kontekst

2.1. Makroekonomski kontekst in obeti za obdobje strategije



European Bank
for Reconstruction and Development

Glavni makroekonomski kazalniki Slovenije

	2014	2015	2016	2017
Rast BDP (% na letni ravni)	3,0	2,3	3,1	4,9
CPI-inflacija (% avg.)	0,2	-0,5	-0,1	1,4
Proračunski saldo * (% GDP)	-5,5	-2,8	-1,9	0,1
Saldo tekočega računa* (% GDP)	5,8	4,5	5,5	7,2
Čiste tuje naložbe (% GDP) [neg. predznak = prilivi]	-1,6	-3,3	-2,1	-1,0
Zunanji dolg (% GDP)	125,8	120,0	111,0	101,9
Bruto rezerve (% GDP)	2,2	2,0	1,7	1,7
Skupne investicije na BDP (% BDP)	19,6	19,3	18,7	20,2
Kosmati dolg sektorja država (% BDP)	80,4	82,6	78,7	74,1
Posojila v zasebnem sektorju (% GDP)	54,5	49,9	46,7	44,8
Brezposelnost (%)	9,8	9,0	8,0	6,6
Nominalni BDP (mrd €)	37,6	38,9	40,4	43,0

* Pozitiven predznak pomeni presežek, negativni pa primanjkljaj

Vir: Državni statistični urad, EUROSTAT, Banka Slovenije, Svetovna banka

- Po krizi v letih 2008–2009 in 2012–2013 Slovenija zadnja štiri leta beleži stabilno okrevanje. Od 2014 sta tako domače povpraševanje kot čisti izvoz pomembno prispevala k rasti BDP, čeprav je naraščajoč uvoz izničil večino pozitivnih učinkov izvoza. Visoka 4,9-odstotna gospodarska rast v letu 2017 je temeljila na povečevanju vlaganja in zasebni potrošnji ter tudi izvozu. Rast se bo verjetno kratkoročno upočasnila, vendar bo ostala sorazmerno visoka (projekcije kažejo 4,2 odstotka v 2018 in 3,3 odstotka v 2019).
- Srednjeročna napoved rasti bo odvisna od hitrosti strukturnih reform, ki so sicer napredovale, vendar še niso dokončane. Čeprav je zaradi javnofinančne konsolidacije proračunski primanjkljaj padel s 5,5 odstotka BDP v 2014 na rahel presežek 0,1 odstotka v 2017, ostaja javni dolg na visoki ravni 71 odstotkov BDP (konec septembra 2018), pri čemer so potrebne strukturne reforme na področjih, kot je vzdržan sistem plač v javnem sektorju, ki bi motiviral zaposlene, in tudi na drugih področjih, povezanih s starajočo se družbo, med drugim pokojnine, zdravstveno varstvo, dolgotrajna oskrba in izobraževanje. Poleg tega lahko počasno napredovanje reform poslovnega okolja in privatizacije učinkuje kot zaviralec rasti.
- Obuditev rasti produktivnosti v zasebnem sektorju je ključna za nadaljnjo konvergenco slovenskega gospodarstva. Ker je v prihodnje napovedano zmanjšanje števila delovno sposobnega prebivalstva, bo nadaljnje dohajanje prihodkovnih ravni zahtevalo hitrejšo rast produktivnosti, kar bi bilo izvedljivo z izboljšanjem elementov konkurenčnosti in dobrega upravljanja.

2. Gospodarski kontekst

2.2. Ključni izzivi tranzicije¹



European Bank
for Reconstruction and Development

Konkurenčnost (7,2 od 10)

- Ena od najkonkurenčnejših držav uporabnic sredstev EBRD.
- Zaostaja pri privatizaciji.
- Neučinkovitosti v javni upravi, še vedno toga trga dela in proizvodov.
- Sorazmerno dobra uvrstitev v WB Doing Business, a velike razlike v ocenah različnih parametrov.
- Dostop do financiranja za MSP je mogoče dodatno izboljšati.
- Malo inovacij kljub visokim izdatkom za RR.

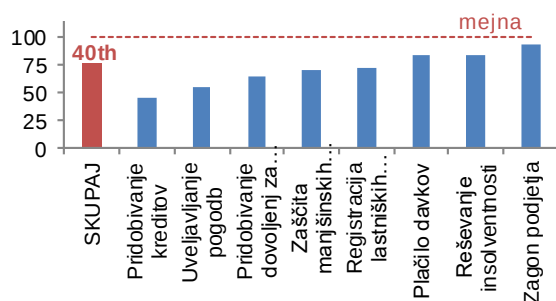
Dobro upravljanje (6,6 od 10)

- Zaostajanje za državami Evrskega območja na večini področij vodenja javne uprave.
- Brez ambicioznejših ukrepov za privatizacijo grozijo pritiski na javne finance.
- Sorazmerno razvit okvir korporativnega upravljanja podjetij v državni lasti, vendar ga je treba okrepiti.
- Zapletene lastniške strukture vplivajo na manj učinkovit nadzor podjetij v državni lasti.
- Vlada daje vtis neodločnosti pri boju s korupcijo (zlasti pri javnem naročanju).
- Poteka reforma vodenja javne uprave.

Prožnost (7,8 od 10)

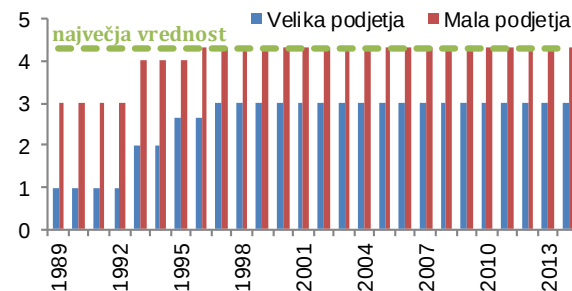
- Finančna stabilnost se je v obdobju po bančni krizi v letih 2012–2013 izboljšala.
- Relativno visok delež bančnih sredstev je v rokah države.
- Dobro kapitaliziran in zelo likviden bančni sektor, vendar med bankami obstajajo opazne razlike v kapitalski ustreznosti.
- Delež nedonosnih posojil MSP ostaja velik.
- Velika odvisnost MSP od bančnega financiranja zaradi slabo razvitih kapitalskih trgov.
- Med najboljšimi na področju varnosti preskrbe z energijo.
- Delna izpostavljenost klimatskim spremembam (ekstremni vremenski pojavi, spremembe padavinskega režima, morebitno zmanjšanje razpoložljivosti vode).

Enostavnost poslovanja



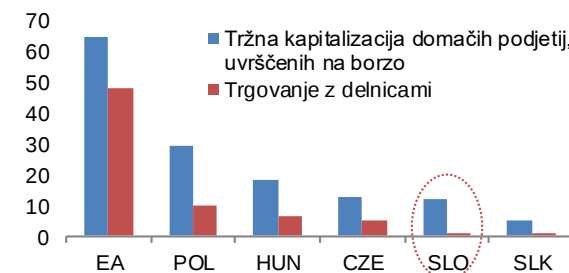
Source: World Bank Doing Business 2019

Kazalniki privatizacije



Vir: Poročila EBRD o tranziciji

Borza (% GDP)



** 2016, razen za Slovaško (2013) ter EA in Republiko Češko trgovanje z delnicami (2014).

Vir: Izračuni SB, ECB, MDS in EBRD.

1. Podrobnejše informacije so na voljo v publikaciji EBRD Country Diagnostic. Začasni rezultati tranzicije se merijo na lestvici 1–10, pri čemer 10 predstavlja zgornjo mejo – metodologija se lahko spremeni

2. Gospodarski kontekst

2.2. Ključni izzivi tranzicije



European Bank
for Reconstruction and Development

Integriranost (7,4 od 10)

- Velika odprtost trgov, čeprav nekoliko pod ravni CEE-4.
- Majhen delež tujih investicij (nenaklonjenost prodaji sredstev tujcem, visoki stroški in obdavčitev dela, plačilna nedisciplina in še vedno nefleksibilna ureditev trga dela).
- Dobra kakovost prometne infrastrukture, vendar je opazno poslabšanje v zadnjih 5 letih.
- Energetsko omrežje (plinsko in električno) je dobro vključeno v regionalne trge.

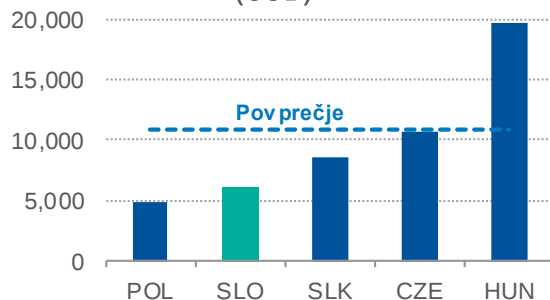
Vključenost (8,0 od 10)

- Nezadostno fleksibilen in vključujoč trg dela.
- Najranljivejše skupine: starejši in nizkokvalificirani delavci.
- Starejši delavci: dvom v njihovo znanje in spretnosti, dojeti so kot manj prilagodljivi in dražji.
- Hitro staranje prebivalstva zahteva programe vseživljenjskega učenja in (pre-)kvalifikacije.
- Visok delež vpisanih v terciarno izobraževanje, vendar hkrati 2. največja razlika med spoloma v EU (v škodo moških).

Zelenost (7,3 od 10)

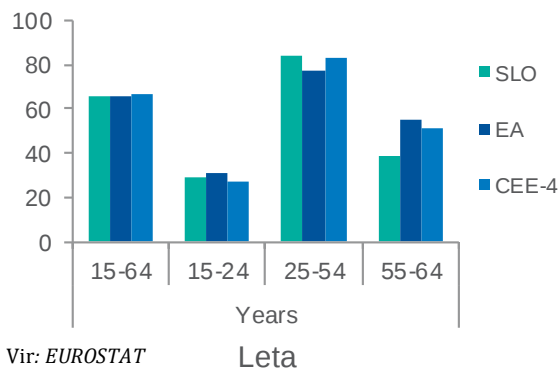
- Eden od strateških ciljev Slovenije.
- Še vedno visoka energetska intenzivnost (skoraj 50 odstotkov večja od povprečja EU), čeprav se zmanjšuje.
- Država se približuje ciljem obnovljive energije (najpomembnejša vira obnovljive energije v državi sta voda in les).
- Cilji recikliranja komunalnih odpadkov se dosegajo, vendar so zamude pri izvajanju Direktive o čiščenju komunalne odpadne vode.
- 22 odstotkov primarne energije dobavlja edina jedrska elektrarna v državi.
- Težavo predstavljajo tudi nezakonita odlagališča odpadkov in onesnaževanje zraka, pri čemer so največji vir izpustov delcev 2,5-PM kurišča v stanovanjskih hišah in cestni promet.

Tuje neposredne naložbe na prebivalca (USD)



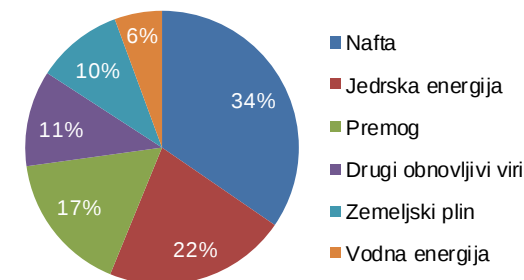
Vir: Izračuni MDS CDIS, Svetovne banke in EBRD

Zaposlenost po starostnih skupinah (%)



Vir: EUROSTAT

Skupna dobava primarne energije po virih



Vir: Mednarodna agencija za energijo

3. Prednostne naloge vlade in vključevanje deležnikov

3.1. Prednostne vladne reforme

Skladno z nedavno sprejeto **Koalicijsko pogodbo**, ki določa prednostne naloge v obdobju 2018–2022, in v podporo **Strategiji razvoja Slovenije 2030** bo pozornost vlade usmerjena na področja, kot so:

- **Vzdržne javne finance:** manjši javni dolg, robusten davčni okvir, povečanje davčne skladnosti in discipline, dostopnost EU-financiranja v sklopu novega MFF.
- **Staranje prebivalstva:** reforme zdravstvene in dolgoročne oskrbe, okrepljena finančna vzdržnost in učinkovitost pokojninskega sistema, zmanjšanje revščine med upokojenci in drugimi ranljivimi skupinami.
- **Produktivnost in strukturo preoblikovanje:** podjetništvo, internacionalizacija poslovanja, digitalizacija, več RR in uporabe tehnologije, povečan delež dejavnosti z visoko dodano vrednostjo, izboljšanje infrastrukture.
- **Dostop do financiranja:** zmanjšanje prevelike odvisnosti od bančnih kreditov, izboljššan dostop do kapitalskih trgov, razširjen nabor možnosti financiranja za inovativna in zagonska podjetja, razviti okvirni pogoji za naložbe skladov zasebnega kapitala.
- **Trg dela:** izboljššan izobraževalni sistem, usklajen s potrebami delodajalcev, premik v ekonomijo znanja s priložnostmi za vseživljenjsko učenje, zmanjšana brezposelnost, reševanje pomanjkanja delovne sile z ekonomskimi migracijami.
- **Učinkovita podjetja v državni lasti :** pravočasna privatizacija (vključno z Abanko), boljše vodenje podjetij v državni lasti, postopno zmanjšanje udeležnosti države, reforme poslovnega okolja in protikorupcije.
- **Okoljska trajnost:** zmanjšana energetska in ogljična intenzivnost, napredovanje proti krožnemu gospodarstvu, večja uporaba obnovljive energije, »zelena« mobilnost.

3.2. Splošno dogovorjena področja reform med EBRD in oblastmi

- **Privatizacija in korporativno upravljanje:** sodelovanje pri privatizacijah, podpora izboljšanju korporativnega upravljanja izbranih podjetij, spodbujanje izvajanja kodeksa upravljanja javnih delniških družb.
- **Razvoj kapitalskega trga:** zagotavljanje pomoči pri pripravi na uvrstitev podjetij manjših velikosti na borzo, prizadevanje za uvedbo in splošno uporabo strukturiranih finančnih instrumentov, kot so nepremičninski skladi in krite obveznice.
- **Prehod v zeleno gospodarstvo:** podpora in omogočanje okolja za trajnostno energijo in javno infrastrukturo.
- **Inovacije in podjetništvo:** izkoriščanje priložnosti za sodelovanje na področju RR na pobudo gospodarskih panog, podpora inovativnim podjetjem pri dostopu do bolj tvegane kapitala.

3.3. Ključna sporočila civilne družbe EBRD

- **Konkurenčnost:** Privatizacija se dojema kot izziv glede na omejeno politično voljo in naklonjenost.
- **Dobro upravljanje:** Razkrivanje informacij in sodelovanje deležnikov pri večjih infrastrukturnih projektih se šteje kot ključno za odgovornost. Od EBRD se pričakuje reševanje težav z izogibanjem obdavčitve in pranjem denarja, med drugim z upoštevanjem svojih doslednih politik integritete s preglednostjo končnega lastništva.
- **Zeleno gospodarstvo:** Merila zelene tehnologije in trajnosti bi javnosti pomagala bolje razumeti nabor investicij EBRD, ki so namenjene promociji zelene ekonomije.

4. Opredelitev prednostnih strategij EBRD za Slovenijo



European Bank

Kaj je treba spremeniti (Razdelek 2)	Je to mogoče spremeniti (Razdelek 3)	Kaj lahko stori Banka (Razdelek 4)	Strateške prednostne naloge (2018–2023)	Kaj želimo videti v letu 2023
- Ena najkonkurenčnejših držav v regiji EBRD, vendar pri inovacijah zaostaja za vodilnimi zahodnimi gospodarstvi. - Zasebni sektor je močan in ima veliko število »skritih šampionov«, vendar je manjši kot v drugih razvitih državah, država ima v gospodarstvu pomembno vlogo. - Konvergenca produktivnosti je zastala zaradi zmanjšanja delovne sile in premalo investicij. - Močna odvisnost podjetij od bančnega financiranja kaže na potrebo po financiranju na kapitalnih trgih (zlasti z lastniškimi instrumenti) ter tudi izboljšanju upravljanja. - Kapitalni trg in financiranje prek zasebnega lastniškega kapitala je premalo razvito.	- Vlada je dosegla določen napredek pri privatizaciji, vendar je treba storiti še več. - Izboljšanje produktivnosti v zasebnem sektorju je mogoče prek naložb v nove tehnologije in z boljšim dostopom do tujih trgov. - Izdatna likvidnost na trgu dodatno omejuje EBRD pri dajanju posojil. - Veliko zanimanje za razvoj kapitalnih trgov in povečanje nabora bolj tveganih finančnih instrumentov ter prožnost domačih kapitalnih trgov je pomembna za splošno konkurenčnost. - EBRD ima omejene možnosti za neposredno reševanje težav na trgu dela, vendar lahko pomaga usmerjati naložbe v produktivnejša podjetja in sektorje.	- EBRD ima dobre možnosti pomagati podjetjem, ki so usmerjena k rasti in izvozu (med drugim »skriti šampioni«), pri zagotavljanju alternativnega in tudi dolgoročnega financiranja. Kjer je mogoče, lahko banka uporabi bolj tvegano lastniško financiranje. - EBRD je pripravljena podpreti zdrave privatizacije; ima dobre izkušnje z izboljšanjem podjetij v državni lasti in upravljanjem javnih podjetij. - Banka ima široko strokovno znanje glede razvoja kapitalnih trgov ter neposredne in posredne podpore zasebnemu tveganeemu kapitalu.	Povečevanje konkurenčnosti in dobrega upravljanja z zavzemanjem za privatizacijo ter hkratno uporabo najnovejših instrumentov za podporo zasebnim podjetjem.	- Širitev konkurenčnih in dobro vodenih podjetij. - Poglobljeni kapitalni trg in okrepljen finančni sistem.
- Velika energetska intenzivnost (nad povprečjem EU). - Med energetske najintenzivnejše so transportni, industrijski in stanovanjski sektor. - Poraba energije v stanovanjskem sektorju je velika, verjetno zaradi trenutno majhnih cen elektrike. - Cilji na področju recikliranja komunalnih odpadkov so večinoma doseženi, čeprav je učinkovita raba energije in virov še vedno težava. - Pomanjkanje virov energije ob zanašanju na jedrsko, premogovno in vodno energijo; vodna energija ima zaradi doseganja ciljev EU RES prednost. - Neizkoriščene možnosti za prehod s premoga na manj ogljično intenzivne energetske vire, med drugim na plin.	- GET je ena od strateških prednostnih nalog; sprejet je načrt za prehod v krožno gospodarstvo. - Doslednejše izvajanje na področjih energetske učinkovitosti, kakovosti zraka in odpadnih voda v urbanih okoljih za izpolnitev obvez iz Pristopne pogodbe. - Banka ima omejene možnosti sodelovanja v projektih obnovljive energije, razen če se njihova bančna zanimivost ne spremeni. - Majhne javne investicije, povezane z GET, lahko podprejo poslovne banke. - Potrebne so dodatne naložbe v trajnostne vire energije, energijske povezovalne vode in večjo gostoto priključkov na plinsko omrežje.	- Dokazana sposobnost promocije inovativnih zelenih tehnologij skozi najboljše prakse in naložbe v zasebnem sektorju. - EBRD lahko na zahtevo oblasti pomaga oblikovati specializirane zmogljivosti za pripravo, financiranje in izvedbo projektov zelenega gospodarstva prek finančnih posrednikov z izkoriščanjem Evropskih strukturnih in investicijskih skladov (ESIF). - V primeru povpraševanja lahko banka podpre izbrane naložbe v okoljsko prijaznejše vire energije.	Podpiranje prehoda v zeleno gospodarstvo s promocijo novih zelenih tehnologij.	- Izboljšana gospodarnost rabe energije in virov. - Zmanjšan izpust CO₂.
- Zaostajanje za drugimi razvitimi državami na večini področij vodenja javne uprave. - Korupcijska tveganja pri javnem naročanju so velika (Poročilo EK o državi 2017). - Zapleteno in razširjeno lastništvo podjetij v državni lasti vpliva na slabše upravljanje podjetij.	- EBRD ima omejene možnosti za reševanje teh težav s horizontalnim pristopom, zato bo posredovanje usmerila na nišna področja, kjer lahko prispeva, npr. na podporo SDH v sklopu SRSS. - Kljub temu bo banka sodelovala s podjetji v državni lasti kot tudi z zasebnimi pri izboljšanju korporativnega upravljanja (prednostna naloga 1).	Sodelovanje banke je omejeno na sodelovanje pri posameznih politikah v sklopu prednostne naloge 1.		

5. Okvir dejavnosti in rezultatov

Prednostna naloga 1: Povečevanje konkurenčnosti in dobrega upravljanja z zavzemanjem za privatizacijo ter hkratno uporabo najnovejših instrumentov za podporo zasebnim podjetjem

Cilji (Rezultati)	Dejavnosti (Učinki)	Kazalniki spremljanja
Izboljšani poslovni standardi in okrepljeno korporativno upravljanje. Širitev konkurenčnih podjetij.	- Sodelovanje z oblastmi (tudi z SDH) pri privatizaciji, izvajanju tehnične pomoči pri upravljanju podjetij, vključno s krepitvijo dobrih praks pri javnih naročilih in zmogljivosti pri izvajanju projektov (podprto s projekti SRSS) - Sodelovanje pri finančnem in operativnem prestrukturiranju podjetij z zdravimi poslovnimi modeli, med drugim s posameznimi privatizacijami, v tesnem sodelovanju z DUTB. - Podpiranje zasebnih podjetij pri rasti, inovacijah in transparentnosti v različnih sektorjih, med drugim v proizvodnji, agroživilski industriji ter nepremičninah in turizmu, tako prek lastniških (neposredno in prek regionalnih skladov) kot najnovejših dolžniških instrumentov. - Spodbujanje čezmejnih investicij, vključno z regionalno in globalno širitvijo slovenskih podjetij.	- Skupno število strank, ki poročajo povečanje donosnosti. - Pravne, institucionalne ali regulatorne izboljšave na ciljnih področjih, povezanih z dobrim upravljanjem.
Večji izbor finančnih produktov in storitev za boljši dostop do financiranja.	- Spodbujanje razvoja dolžniškega in kapitalskega trga kot alternativo bančnemu financiranju z (i) naložbami v strukturirane bančne instrumente (npr. krite obveznice, nepremičninski skladi) in (ii) političnim dialogom s ciljem izboljšanja dostopa podjetjem vseh velikosti. - Udeležba pri izbranih privatizacijah in konsolidacijah ter podpora vzdržnega korporativnega upravljanja in obvladovanja tveganj v bankah. - Podpora bankam pri dolgoročnem financiranju in nudenje svetovanja o politikah bančne regulacije in nadzora, kjer je potrebno. - Iskanje priložnosti za razvoj in udeležbo v strukturah financiranja moderne infrastrukture, med drugim s projektnimi obveznicami ter posameznimi JZP-ji in koncesijami.	- Pravne, institucionalne ali regulatorne izboljšave na področju razvoja kapitalskega trga. - Skupno število novih uvedenih, razširjenih ali nadgrajenih produktov/storitev financiranja.

5. Okvir dejavnosti in rezultatov

Prednostna naloga 2: Podpiranje prehoda v zeleno gospodarstvo s promocijo novih zelenih tehnologij

Cilji (Rezultati)	Dejavnosti (Učinki)	Kazalniki spremljanja
Večja energetska učinkovitost Gospodarnejša raba virov	• Spodbujanje večje razširjenosti inovativnih tehnologij zelenega gospodarstva v različnih sektorjih ter investiranje v izvajanje ukrepov za gospodarno rabo energije in virov. • Če pristojni organi zaprosijo, pomagati oblikovati in uvesti rešitve posrednega financiranja za projekte zelenega gospodarstva (med drugim s sanacijo stavbnega fonda) ter za naložbe in svetovalne storitve izkoristiti ESIF, kjer je mogoče. • Zagotavljanje podpore na področju politik in doseganja ciljev pri napredovanju prehoda v zeleno gospodarstvo, med drugim prek izvajanja Akcijskih načrtov za zeleno mesto v večjih mestih. • Uveljavljanje finančnih struktur krožnega gospodarstva na občinski/regionalni ravni. • Podpiranje zelene logistike in drugih okoljsko trajnostnih transportnih rešitev. • Financiranje "bankable" projektov obnovljive energije, če bo vzpostavljen ureditveni okvir, ki bo to omogočal.	• Skupna prihranjena energija (GJ/leto) • Skupno zmanjšanje ali preprečitev izpustov CO2 (tone/leto)

6. Evidentiranje dopolnjevanja mednarodnih partnerjev na poslovnih področjih EBRD

European Bank
for Reconstruction and Development

Poslovna področja EBRD																						
		Sektorji														Drugo						
		Podjetja				Ener gija		infrastruktura				Finance				Prehod v zeleno gospodars tvo			Vključeno st			
Okvime letne investicije/ podpore (pov prečje 2015– 2017, razen kjer je drugače nav edeno, brez proračunske podpore)		Agroživilska industrija	Splošna industrija	Nepremičnine	ICT	Naravni viri	Električna energija	Voda in odpadne vode	Mestni prevoz	Ceste	Železnica	Bančništvo	Zavarovalništvo	Financiranje MSME	Zasebni kapital	Kapitalski trgi	Učinkovita raba vode	Učinkovita raba materialov	Trajnostna energija	Spol	Mladi	Regija
EU	€ 562m*																					
EIB	€ 330m																					
EIF	€ 79m**																					
CEB	€ 2m***																					
EBRD	€ 63m																					

€

Področje v ečjih
investicij

P

Področje v ečjega
sodelovanja pri politikah

●

Poudarek predvsem na
zasebnem sektorju

○

Poudarek predvsem na
jav nem sektorju

Področja morebitnega sodelovanja



Konkurenčnost:

Iskanje priložnosti za sofinanciranje velikih projektov v korporativnem in infrastrukturnem sektorju z EIB in EIF.



Zeleno:

Izkoristiti ESIF in druge sklade EU za izvajanje projektov gospodarne rabe energije in virov.

* Na podlagi prilivov iz EU v državni proračun Slovenije v obdobju 2014–2020. ** Vključno z garancijami in povprečno razporeditvijo sredstev v celi državi pod okriljem Srednjeevropskega sklada skladov.

*** Samo na osnovi prispevkov sklada za begunce in migrante leta 2016.

Opomba: Preslikava dejavnosti IFI temelji na javno dostopnih informacijah. Kot v ečja investicija IFI so opredeljeni projekti, ki presegajo 5 % letnih investicij in so bili podpisani od 2015 naprej.

Tveganja, povezana z izvajanjem strategije	Verjetnost	Učinek	Okoljske in družbene posledice
Počasno potekanje privatizacije in povečana vloga države v različnih sektorjih in vodenju podjetij v državni lasti bo negativno vplivala na obseg investicij banke ter njena prizadevanja pri prestrukturiranju podjetij v državni lasti in izboljšanju korporativnega upravljanja.			Presoja in obvladovanje okoljskih in družbenih vplivov, sodelovanje udeležencev: EBRD bo zagotavljala ustrezno presojo neposrednih, posrednih in skupnih vplivov, skladno z EU direktivo EIA, ter izvedla dopolnilne presoje družbenih vplivov, kjer je potrebno. Banka bo podpirala svoje stranke pri kreipitvi njihovih zmogljivosti vodenja E&S ter izvajanju programov CSR in objavljanju poročil E&S.
Dodatno zmanjšuje možnosti banke pri odkrivanju investicijskih priložnosti, ki se dopolnjujejo in so konkurenčne v primerjavi z obstoječimi viri financiranja.			Delo in delovni pogoji: EBRD bo zagotavljala skladnost kadrovskih politik in delovnih praks svojih strank z zahtevami EBRD in EU ter reševala težave, povezane s svobodnim združevanjem, sezonskimi delavci, morebitno diskriminacijo manjšin in žensk, ter spodbujala enake možnosti. S privatizacijo SOE je lahko povezano veliko zmanjšanje števila zaposlenih, zato bo potrebno ustrezno načrtovanje, svetovanje in vodenje.
Gospodarska recesija bi povzročila bistvene spremembe v finančnem okolju od trenutnih projekcij. V takšnih razmerah se pričakuje večji obseg investicij banke, vendar hkrati negativen vpliv na deleže v lastniškem kapitalu.			Gospodarna raba virov ter preprečevanje in nadzor onesnaževanja EBRD bo podpirala svoje stranke pri skladnem ravnanju z ustreznimi Direktivami EU in izboljšanju učinkovitosti industrijskih postopkov v skladu z najboljšimi razpoložljivimi tehnologijami. EBRD bo spodbujala projekte, ki podpirajo GET in so usmerjeni na preprečevanje industrijskih izpustov, trajnosten transport, čiščenje odpadnih voda, ravnanje s trdnimi odpadki in krožno gospodarstvo.
Politična nestabilnost lahko zamaje partnerstvo, potrebno za izkoriščanje razpoložljivih finančnih virov (vključno s sredstvi EU) in doseganje ciljev izvajanja politik.			Zdravje in varnost: EBRD bo svoje stranke podpirala pri izboljšanju kulture in praks varnosti in zdravja pri delu ter zdravstvenega varstva. Zlasti bo spodbujala in podpirala potrjene sisteme vodenja OHS in s pomočjo sredstev TC tudi splošen dostop in varnost na cestah.
Omejena bančna zanimivost v sektorju obnovljive energije lahko tudi v prihodnje preprečuje priložnosti za sodelovanje EBRD na tem področju.			Pridobivanje zemljišč, neprostovoljno preseljevanje in ekonomske migracije: EBRD bo zagotavljala učinkovito in smiselno svetovanje s posredovanjem informacij prizadetim ljudem, zlasti glede ekonomskih migracij in ponovne vzpostavitve življenjskega okolja za ljudi in podjetja. Kjer stanovalci nimajo lastninskih pravic, morajo stranke zagotoviti povrnitev škode in ponovno vzpostavitev življenjskega okolja, skladno z zahtevami EBRD.
			Ohranjanje biotske raznovrstnosti in trajnostno gospodarjenje z živimi naravnimi viri: Projekti obnovljive energije (vključno s projekti vodne in vetrne energije) ter linearne infrastrukture lahko utesnijo ali razdrobijo občutljive habitate, zaščiteni območja ali predlagana oziroma obstoječa območja Nature 2000. Da bi se izognila in zmanjšala tovrstne posledice, bo EBRD zagotavljala izvedbo robustnih presoj biotske raznovrstnosti (ob upoštevanju presoje sprejemljivosti) pri projektih na občutljivih območjih in poskrbela za njihovo blažitev v skladu z Direktivo EU o habitatih in zakonodajo Nature 2000. Pri projektih energije iz biomase bo potrebna skrbna presoja in vodenje za zagotovitev trajnostne oskrbe z energijo.
			Kultura dediščina: EBRD bo zagotavljala izvedbo procesov presoje sprejemljivosti zaradi ugotavljanja in posvetovanja s ključnimi deležniki pri zaščiti kulturne dediščine.
			Finančni posredniki (FP): EBRD bo podpirala svoje FP-partnerje pri kreipitvi zmognosti in sistemov obvladovanja tveganj E&S ter dolžni uporabi ustreznih zahtev E&S v projektih, ki se financirajo z instrumenti in kreditnimi linijami EBRD FP.
			Sodelovanje deležnikov: EBRD bo zagotavljala izvajanje preglednih in participativnih svetovalnih procesov v sklopu pridobivanja lokalnih dovoljenj in ESIA-jev ter bo stranke podpirala pri razvoju in izvajanju načrtov sodelovanja deležnikov.
			Spremljanje in nadzor: EBRD bo s strankami sodelovala pri spremljanju učinkovitosti E&S in reševala težave iz preteklosti, povezane s portfelijem banke.

8. Ocena donatorskega sofinanciranja

8.1. Ocena potreb po nepovratnih sredstvih

Za doseganje nekaterih ciljev, povezanih z izvajanjem politik pod prednostno nalogo 1, bo potrebno omejeno nepovratno financiranje. Tovrstne dejavnosti bodo usmerjene predvsem na razvoj upravljanja podjetij v državni lasti in kapitalskih trgov ter izboljšanje poslovnega in naložbenega vzdušja.

Pri prehodu v zeleno gospodarstvo pod prednostno nalogo 2 bodo morda potrebna donatorska sredstva za vzpostavitev zmogljivosti financiranja zelenega gospodarstva in drugih zelenih produktov.

8.2. Morebitni viti nepovratnih sredstev

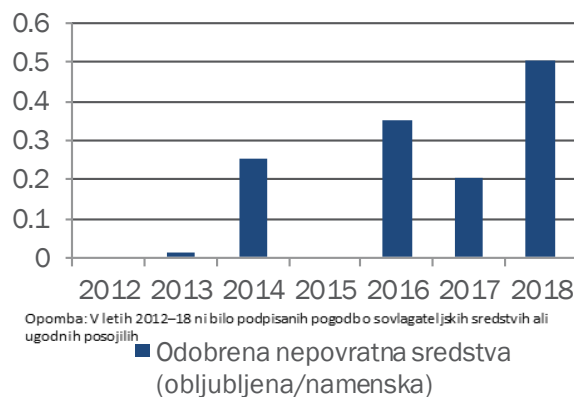
- **Dvostranska sredstva Slovenije:** Od razvitih tranzicijskih držav, med katerimi je tudi Slovenija, se pričakuje prispevek h kritju stroškov tehničnega sodelovanja v teh državah. Doslej je Slovenija prispevala 1,5 milijona € v Skupni evropski sklad za države Zahodnega Balkana za projekte povezovanja na Zahodnem Balkanu.
- **EU:** Naslednja MFF bo morda nudila nove priložnosti financiranja od 2021 dalje. Sredstva za politični dialog in izgradnjo zmogljivosti javnega sektorja se lahko zagotavljajo prek Podporne službe EU za strukturne reforme. Priložnosti za financiranje iz drugih programov in skladov, kot so Horizon Europe in Evropski strukturni in investicijski skladi, se prav tako lahko poišče glede na podporo EU in priložnosti na trgu.
- **Poseben sklad delničarjev EBRD (SSF):** Slovenija je upravičena do omejenega financiranja iz SSF prek dodelitve sredstev za države uporabnice sredstev, ki niso upravičene do URP, kar lahko predstavlja dopolnilno financiranje poleg donatorskih sredstev na izbranih področjih.

Izbrani kazalniki cenovne dostopnosti

Regionalna centilna uvrstitev EBRD ¹		
BDP na prebivalca (PPP, trenutni mednarodni \$)	34.407	94.
Država URP	Ne	Ni na voljo

Viri: MDS (2017)

Donatorsko financiranje v zadnji strategiji (€ m)²



¹Enostavni percentilni rang je naveden kot delež držav EBRD (URP CoOs v primeru kazalnikov URP), ki so uvrščene slabše od Slovenije.

² Podatki TC za obdobje 2012–2015 temeljijo na obveznostih konec marca 2016 (zadnji dostopni podatki pred prehodom v nov Sistem donatorskih sredstev). Podatki TC za 2016–2017 temeljijo na namenskih sredstvih na ravni projektov.



PRILOGA

V obdobju od predhodne državne strategije je Slovenija nadaljevala s sprejemanjem in izvajanjem načel iz 1. člena. Na področjih demokratičnih reform je dosegla napredek.

Slovenija je razvita parlamentarna demokracija. Ustavni in zakonodajni okvir pluralne demokracije je vzpostavljen. Ločitev oblasti ter nadzor in ravnotežje v političnem sistemu, zagotovljene osnovne pravice in zaščita manjšin ter pomembna vloga civilne družbe so po oceni Sveta Evrope večinoma skladni z mednarodnimi in evropskimi standardi. Volitve potekajo na način, ki je po mnenju OVSE in Sveta Evrope svoboden in skladen z mednarodnimi standardi. Oblasti rešujejo težavo splošnega dojemanja korupcije, vendar bodo pri izvrševanju protikorupcijske strategije potrebni dodatni napor za povečanje zaupanja javnosti.

Predstavniško vladanje in svobodne volitve

Slovenija je večstrankarska parlamentarna republika z ločitvijo oblasti in delujočim sistemom nadzora in ravnotežja, ki je vs ebovan v ustavi in se izvaja v praksi. Predsednik, ki je voljen neposredno, je voditelj države z večinoma protokolarnimi dolžnostmi. Večino izvršne oblasti ima predsednik vlade, ki predstavlja večinsko stranko ali večinsko koalicijo v dvodomnem parlamentu (ki ga sestavljata Državni zbor in Državni svet). Člani Državnega zbora so izvoljeni za štiriletni mandat na dva načina: 88 poslancev je izvoljenih po proporcionalnem sistemu s prednostnim glasom, med tem ko dva poslanca izvolita italijanska in madžarska manjšina po enokrožnem večinskem volilnem sistemu. Predstavniki opozicije vodijo številne državnoborske komisije. Demokratični postopki zakonodajnega nadzora so vzpostavljeni.

Prejšnje volitve v Sloveniji so opazovalci Urada za demokratične institucije in človekove pravice OVSE (ODIHR) ter drugi pris tojni mednarodni opazovalci ocenili kot svobodne in poštene. Upoštevanih je bilo veliko priporočil ODIHR in dopolnila so izboljšala volilni sistem. V zadnjem poročilu o parlamentarnih volitvah, ki ga je objavil ODIHR 3. junija 2018, je bilo ugotovljeno, da delno revidirani pravni okvir predstavlja trdno podlago za izvajanje demokratičnih volitev. Med prednostnimi priporočili so bila navedena krepitev financiranja kampanj in uvedba učinkovitega mehanizma za preprečevanje primerov nestrpne retorike.¹

Civilna družba, udeleženos in mediji

Slovenija ima obsežno in dinamično civilno družbo z sorazmerno visokim deležem prostovoljnega dela. Postopek registracije CSO-jev je preprost, kar pojasnjuje njihovo veliko število (več kot 25.000) glede na velikost države. Vzpostavljeni so zakonodajni postopki, ki zagotavljajo dostop javnosti do informacij in javnih posvetovanj (ki so obvezana za vso primarno in sekundarno zakonodajo). Vzpostavljeno je namensko spletno orodje za posredovanje predlogov javnosti glede novih ukrepov vladi.² Pravila se v praksi večinoma dobro upoštevajo, čeprav se nekateri roki za posvetovanja glede občutljivih besedil ali večjih investicijskih projektov niso upoštevali. Delo CSO-jev je omejeno zaradi pomanjkanja zasebnega financiranja. Marca 2018 je bil sprejet nov zakon o CSO-jih, ki izpostavlja dolžnost države poskrbeti za okolje, ki omogoča delovanje tega sektorja prek odprtega dialoga in finančne pomoči.³

1. <https://www.osce.org/odihr/elections/slovenia/394106?download=true>

2. <http://predlagam.vladi.si/>

3. Uradni list Republike Slovenije št. 003-02-3/2018-4

Pravica vključevanja v sindikate je zapisana v zakonodaji in se v praksi upošteva. Zveza svobodnih sindikatov Slovenije ima približno 300.000 članov.

Ustava podpira svobodo izražanja, vključno s pravico do dostopa do javnih informacij.⁴ Slovenija ima raznoliko medijsko okolje, ki obsega javne in zasebne radijske in televizijske organizacije, ki državljanom posredujejo širok nabor političnih mnenj.

Medijska krajina deluje svobodno in brez cenzure ter je pluralna. Televizija je prevladujoč vir javnih informacij. Javna radiotelevizija, RTV Slovenija, oddaja tri nacionalne televizijske programe in tri radijske programe. Obstajajo tudi regionalni programi in posebni programi za italijansko, madžarsko in romsko skupnost. Vloga spleta in družabnih medijev kot vira javnih informacij se povečuje.

Vladavina prava in dostop do pravnega varstva

Vzpostavljeni so zakonodajni in institucionalni braniki vladavine prava in neodvisnosti sodstva. Ustava vsem zagotavlja pravico do pravičnega sojenja in državljani so zaščiteni pred samovoljnimi aretacijami in pridržanjem. Vlada in državljani so enako podrejeni zakonu. Sodni zastonki so se zmanjšali za 13 % v primerjavi z 2016, vendar trajanje postopkov spodkopava splošno učinkovitost sodnega sistema.⁵ Z digitalizacijo sodnega sistema se na sodiščih uvajajo nove tehnologije za izvrševanje pravil glede dodeljevanja primerov in publicitete. Sodni registri so v celoti digitalizirani in javno dostopni.⁶

Vzpostavljen je dobro razvit zakonodajni okvir za preprečevanje in za boj s korupcijo. Vendar ostajajo razlike med zakonodajnim okvirjem in njegovim izvrševanjem v praksi. Zaznava korupcije se izboljšuje, vendar so potrebna dodatna prizadevanja za spoprijemanje s težavnimi področji.⁷ Eurobarometer 2017 glede korupcije kaže povečano nesprejemljivost korupcije v javnosti (višjo od povprečja EU, 89 % leta 2017 v primerjavi z 68 % v povprečju EU).⁸ Skupina držav proti korupciji pri Svetu Evrope (GRECO) je leta 2018 priporočila vladi večjo proaktivnost pri vzpostavljanju zavedanja o specifičnih izzivih glede integritete ter izboljšanje obvladovanja nasprotij interesov.⁹ Dodatna priporočila so obsegala kadrovske okrepitve Komisije za preprečevanje korupcije, sprejem standardov vedenja članov Državnega zbora in Državnega sveta, vključno z izvajanjem pravil o stikih z lobisti in spremembo postopka imenovanja sodnikov Vrhovnega sodišča v Državnem zboru zaradi manjše možnosti političnega vpliva.

Državlanske in politične pravice

Slovenija je podpisnica vseh pomembnejših mednarodnih instrumentov človekovih pravic. Ustava državljanom zagotavlja osnovne svoboščine in pravice. Svoboda govora, informacij, veroizpovedi in vesti, gibanja, združevanja in zbiranja ter zasebna lastnina so v celoti zagotovljeni. Na splošno se državljanske in politične pravice v Sloveniji dobro spoštujejo.

4. Uradni list Republike Slovenije, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZdavP-2, 23/14, 50-14, 19/15 – Sodba ustavnega sodišča in 102/15.

5. Evropska komisija (2018): Poročilo o državi – Slovenija 2018, stran 45.

6. GRECO; 18. splošno poročilo o dejavnostih 2017, sprejeto 19–23. marca 2018.

7. GRECO; Četrty krog ocenjevanja, 2. poročilo o skladnosti, izdano 5. julija 2018, in Pregled vlad 2017 OECD.

8. <http://ec.europa.eu/comfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/surveyKy/2176>

9. GRECO; Peti krog ocenjevanja, Evalvacijsko poročilo, sprejeto 8. decembra 2017.

Poročilo Komisarja za človekove pravice pri Svetu Evrope po obisku Slovenije v marcu 2017 je obravnavalo tri ključne težave: zagotavljanje popolnega spoštovanja človekovih pravic migrantov, iskalcev azila in beguncev, večja integracija romskega prebivalstva in sprejetje jasno opredeljenih ciljev za zmanjšanje revščine.¹⁰

Slovenija je znižala razlike med spoloma za 80 %, zaradi česar je ena od držav z najhitrejšim izboljšanjem v svetovnem merilu. Leta 2017 je na ministrskih položajih dosegla uravnoteženost spolov. Leta 2018 je ohranila najvišji položaj v regiji v skladu z Globalnim poročilom o razkoraku med spoloma Svetovnega gospodarskega foruma (WEF), kljub zmanjšanju števila žensk v parlamentu (s sedanjim deležem žensk v parlamentu 23 % v primerjavi s povprečjem OECD 28 %). Ženske so tudi dobro zastopane v sodnem sistemu, kjer je delež poklicnih sodnic največji med vsemi državami OECD (78 % v primerjavi s povprečjem OECD, ki znaša 53 %).¹¹

Vzpostavljeno je ustavno zajamčena zaščita pred nadlegovanjem, ustrahovanjem in mučenjem, ki se v praksi večinoma upošteva.

10. <https://rm.coe.int/report-on-the-visit-to-slovenia-from-20-to-23-march-2017-by-nils-muizn/1680730405>

11. <https://www.weforum.org/reports/the-global-gender-gap-report-2018>